

בנק מושגים

זבחים ב-ה

למרעה) עד שיסתאב (יקבל מום) ואז נמכר ומכספו קונה עולה.

יג. בדיעבד, אם שחטו את האשם הזה עצמו לאחר שנשלח למרעה ("ניתק לרעיה") הרי הוא נעשה בסתמא קרבן עולה. אבל אם עשו זאת לפני שניתק לרעיה, נפסל הקרבן.

ההבדל בין קרבנות מכשירים למכפרים

יד. אלו הם **קרבנות מכשירים**: מנחת העומר - באה להתיר את החדש | אשם נזיר שנטמא בתוך ימי נזירותו - באה להכשיר את הנזיר להתחיל נזירות מחדש | אשם מצורע שנטהר - באה להכשיר את המצורע לחזור אל המנחה | חטאת יולדת - באה להכשיר אותה באכילת קדשים.

טו. נזיר (שלא נטמא) מביא בסוף נזירותו - עולה, חטאת ושלמים (ללא אשם). קרבנות אלו **מכשירים** אותו לגלח שער ראשו ולהיטמא למת ולשתות יין, אך **אין הם "מכשירים קבועים"** בגלל שבדיעבד די באחד מהם כדי לגלח עליו שער ראשו.

טז. אלו הם קרבנות **מכפרים**: חטאת (חוץ מחטאת יולדת) | עולת יולדת (שבאה לכפר עליה) | אשם (חוץ מאשם נזיר ומצורע) | מנחת חוטא.

יז. קרבנות **מכפרים** שהוקדשו ומתו בעליהן - מוקרבים גם לאחר מיתה. (חוץ מחטאת שמתה, ואשם שרועה עד שיסתאב).

יח. קרבנות **מכשירים קבועים** שהוקדשו ומתו בעליהן - לא מוקרבים. | קרבנות **מכשירים לא קבועים** (קרבנות הנזיר, כדלעיל סעיף טו) שמתו בעליהן - מוקרבים לאחר מיתה.

סדר כפרת מצורע

יט. כפרת מצורע - תחילה קרבן אשם, נותנים הדם על בהונותיו ותנוך אוזנו. אח"כ לוג שמן - ממנו מזים ז' לכיוון קדש הקדשים ואח"כ נותנים על בהונותיו ותנוך אוזנו.

דין "לשמה" בעבודות המנחה

א. בהקרב מנחות יש **ארבע עבודות** עיקריות: 1. קמיצה, 2. נתינת הקומץ בכלי, 3. הולכה, 4. הקטרה על המזבח.

ב. מצוה לעשות כל אחת מהעבודות הללו "לשמה": לשם סוג המנחה הזו, ולשם בעלי המנחה הללו.

ג. בדיעבד: רוב המנחות כשרות אף שלא לשמה, אלא שאין יוצאין בהן ידי חובה. מנחת חוטא וקנאות - נפסלות לגמרי.

מושגים כלליים

ד. רבי שמעון דורש בכל התורה "**טעמא דקרא**". כלומר: מתחשב בטעמי המצווה בקביעת פרטי הדינים.

ה. עולת העוף - קרבה בחלק העליון של המזבח: מליקה ואח"כ מיצוי הדם על קיר המזבח.

ו. חטאת העוף - קרבה בחלק התחתון של המזבח: מליקה ואח"כ הזאת הדם, ולבסוף מיצוי.

ז. **קדשי קדשים** קרבים בצד **צפון** של המזבח. **קדשים קלים** - גם בצפון גם בדרום.

ח. **סוגי בהמות לקרבנות שונים**: חטאת יחיד - כבשה או שעירה | חטאת נשיא (מלך) - שעיר זכר | פסח - כבש או עז זכר בן שנה | אשם רגיל - כבש בן שנתיים | אשם נזיר ומצורע - כבש בן שנה.

ט. **הבדלים בין כבש לעז. הכבש**: בעל צמר, צבעו לרוב לבן, יש לו אליה - זנב עבה, וקשה להבחין בין זכר לנקבה. | **העז**: בעל שיער, צבעו לרוב שחור, אין לו זנב משמעותי, ולכן קל להבחין בו בין זכר לנקבה.

י. **מותר חטאת** - כסף שהוקדש לרכישת חטאת, ונשאר עודף - משמע לרכישת עולת נדבה. | **מותר מנחת חוטא וקנאות** - נלמד בגז"ש מחטאת שגם הוא לנדבה.

יא. **"אין גזירה שווה למחצה"** אלא אם כן יש דרשה מיוחדת האומרת לא לכלול משהו מסויים בגזירה שווה.

יב. **חטאת שהתכפרו בעליו** (באמצעות חטאת אחרת) - ימות. | **אשם שהתכפרו בעליו** - ניתק לרעיה (=נשלח

כ. מתי מותר החדש לאכילת ישראל? מחלוקת האם החדש נותר כשבית המקדש קיים באמצעות קרבן העומר (וקודם לכן הוא פסול מאכילה ומהקרבה משום 'משקה ישראל'), או שהוא נותר בתחילת יום ט"ז (האיר המזרח) אלא שיש מצוה מן המובחר להמתין מאכילתו עד הקרבת העומר.

כא. מתי מותר החדש להבאת מנחות? מלכתחילה רק אחרי חג השבועות, שתי הלחם. אבל בדיעבד אם הביא אחרי שהותר החדש - כשר. אם הביא לפני זמן היתר החדש - פסולה המנחה.

מנחת העומר שנקמצה שלא לשמה

כג. לדעת רב קרבנות מכשירים (ראו לעיל סעיף יד) שהוקרבו שלא לשמן - פסולים לגמרי. משום שאם אינן מכשירין - אינן כשרים. לפיכך מנחת העומר שנקמצה שלא לשמה - פסולה.

כד. משקה ישראל - כל הנסכים, המנחות והקרבנות צריכים להיות כשרים לאכילת ישראל כדי שיהיו כשרים למזבח.

כה. לדעת ריש לקיש מנחת העומר שנקמצה שלא לשמה כשרה, אך צריך להביא אחרת לשמה, והכהנים ימתינו עם

אכילת שיירה עד אחרי הבאת המנחה השניה. אין כאן חסרון של 'משקה ישראל' כי לדעת ר"ל החדש מותר בדיעבד כבר מתחילת בוקר ט"ז (אך מצוה מן המובחר להמתין עד אחרי המנחה).

כו. לדעת הסובר שבזמן ביהמ"ק רק מנחת העומר מתירה את החדש, א"כ מנחת עומר שנקמצה שלא לשמה תהיה פסולה משום משקה ישראל. ואין אומרים שכיון שהיא עומדת להיות מותרת "בו ביום" אינה נחשבת "מחוסר זמן".

כז. לדעת רבא מנחת העומר שנקמצה שלא לשמה כשרה ומתירה את העומר וא"צ להביא מנחה אחרת. משום שהיא מנחה שאינה ראויה, כי עשויה מסולת שעורים, וכולה חידוש, ולכן לא נאמר בה פסולי מחשבה.

הבדלים בין מנחות לעופות

כח. מנחה איננה באה בשותפות, אך באה כקרבן ציבור (מנחת העומר, והמנחה שבאה עם נסכי קרבנות הציבור). | עוף בא בשותפות, אך איננו בא כקרבן ציבור.

כט. מנחה - טעונה כלי שרת (בתוכו מקדשים את המנחה, ויש גם כלי לקבל בו את הקמיצה). | עוף - איננו טעון כלי שרת (אפילו המליקה לא נעשית בעזרת סכין אלא באצבע הכהן)